

Ekonomistu Apvienība
2010

Latvijas ekonomiskās attīstības monitorings 2013

Mikroekonomika

Izpētes vadītājs – Juris Cebulis

Ziņojums, 2013.gada 12.decembris

Mikroekonomika

1. Uzņēmējdarbības veicināšana
2. Eksporta struktūra
3. Motivācija darboties legālajā biznesā

1. Uzņēmējdarbības veicināšana

Latvijas uzņēmēji min daudzas problēmas, kas kavē uzņēmējdarbību: birokrātiski šķēršļi likumdošanas un institucionālā līmenī; nodokļu slogs un neprognozējamība; darba devējam nelabvēlīga darba likumdošana; neefektīvas maksātspējas un strīdu šķiršanas procedūras, atbalsta trūkums mazajiem uzņēmējiem utml.

- **Valdības lēmumu ietekme uz uzņēmējdarbības vidi. Svarīgākie uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumi, ko valdība ir veikusi 2013.gadā.**

1. Uzņēmējdarbības veicināšana

Kas ir izdarīts?

- + grozījumi Publisko iepirkumu likumā,
- + grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā,
- + Subsidētās elektroenerģijas nodokļa likums,
- + grozījumi likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli”,
- + jauns Būvniecības likums (nav risināts būvdarbu kvalitātes un uzraudzības jautājums, vēl nav MK noteikumu)
- + *Doing Business* darba grupa
- Budžeta process (dialoga trūkums, nepārdomāti lēmumi ar tūlītēju stāšanos spēkā)

Kas nav izdarīts?

- Valdības deklarācija: darbaspēka nodokļu sloga samazināšana indikatīvi par 9 procentu punktiem
- Uzņēmējdarbības izbeigšana: kreditoru atgūtie aktīvi 60%→48%
- NAP redzējums par Latviju 2020. gadā "Ekonomikas izrāviens - katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam!"

2. Eksporta struktūra

Latvijas eksportā dominē maz apstrādāta produkcija, tajā ir neliels augstu tehnoloģiju produkcijas īpatsvars. Šāda eksporta struktūra ierobežo valsts ekonomiskās izaugsmes iespējas apstākļos, kad tā pamatā balstās uz eksportu.

- **Latvijas valdības 2013. gadā veiktie pasākumi Latvijas eksporta struktūras uzlabošanā un augstu tehnoloģiju produkcijas īpatsvara paaugstināšanā.**

2. Eksporta struktūra

Kas ir izdarīts?

- + Ministru kabinets piešķīris UIN atlaides par investīcijām 13 uzņēmumiem
- + Palielināts 2014-20 g. Struktūrfondu finansējums Inovācijām un zinātnei par €140m (7% → 10%)
- + Palielināta atbalsta intensitāte (35% → 45%) un piešķirts papildus finansējums Ls24.7m augstas pievienotās vērtības investīciju projektiem
- Papildus ostu nodoklis Rīgas, Ventpils un Liepājas ostu pārvaldēm (10% no tonnāžas, kanāla, mazo kuģu, enkura un kravas maksas)

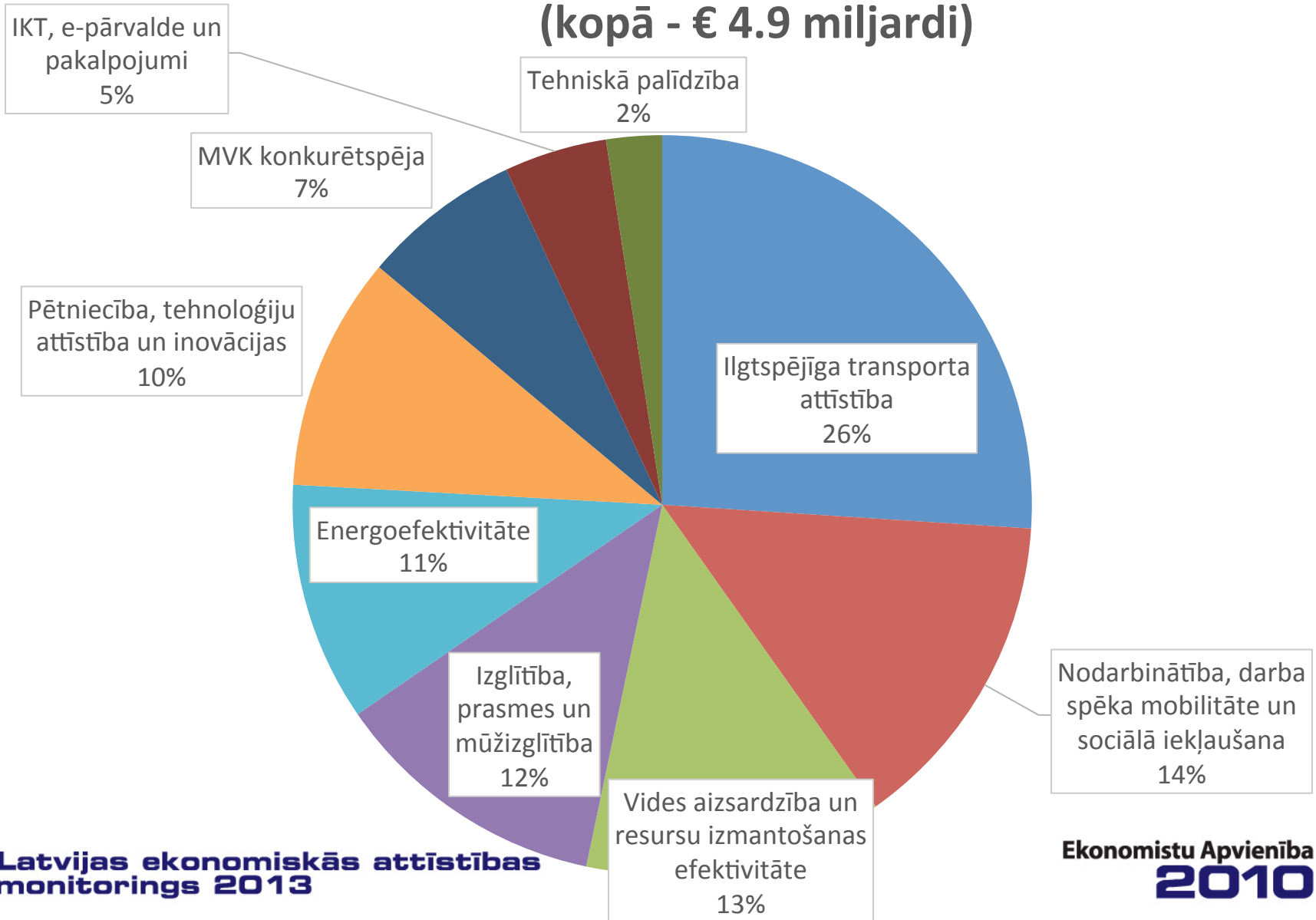
Kas nav izdarīts?

- Valdībai joprojām nav skaidras stratēģijas, kā uzlabot Latvijas eksporta struktūru, palielinot tajā augstu tehnoloģiju produkcijas īpatsvaru (Eksporta veicināšanas pamatnostādnes nepiedāvā skaidrus risinājumus mērķu sasniegšanai)
- Valdības deklarācija: Veiksim stratēģiskas investīcijas zinātnē kvalitāti un zinātnisku potenciālu pierādījušos projektos

Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība"

Publiskā finansējuma sadalījums 2014.-2020.gadā

(kopā - € 4.9 miljardi)

3. Motivācija darboties legālajā biznesā

Valsts represīvais aparāts jeb funkcionalitāte ir spēcīgāka pret mazo legālo uzņēmēju nekā pret mazo “pelēko” darboni.

- **Latvijas valdības paveiktais 2013. gadā, lai ieinteresētu pelēkās ekonomikas dalībniekus pāriet legālajā biznesā un legālo biznesu – neapsvērt iespēju darboties “pelēkajā” uzņēmējdarbības zonā.**

3. Motivācija darboties legālajā biznesā

Kas ir izdarīts?

- + Patentmaksu sistēmas paplašināšana;
- + Pilnveidot jauno nodokļu maksātāju konsultēšanu
- + IIN, MUN: pārsniedzot likumā noteikto apgrozījuma sliekšni, attiecīgajā gadā nav papildus nodokļa likmes
- Atteikšanās no 5% fiksētā ienākuma nodokļa režīma (2 gadu pārejas periods)
- Samazinātā patentmaksā (17 eiro gadā) pensionāriem, saglabājot valsts soc. apdrošināšanas pakalpojumus
- **Minimālais nodoklis (50 eiro gadā) saimnieciskās darbības veicējiem**
- **Mikrouzņēmuma nodokļa likmes palielināšana no 2015.gada;**
- **Valdes locekļa nodoklis**

Kas nav izdarīts?

- Kopš Mikrouzņēmumu nodokļa likuma pieņemšanas 2010. gadā valdība nav pieņēmusi nevienu būtisku lēmumu mazā biznesa motivēšanai darboties legālajā biznesā

Mikroekonomikas sadaļa – noslēguma secinājumi

Labā ziņa

- Valdības darbs, kaut arī nelieliem soļiem, ir virzījies uz uzņēmējdarbības vides uzlabošanu Latvijā – ir vēlme, bet nepieciešama daudz izlēmīgāka rīcība

Sliktā ziņa

- Uzņēmējiem svarīgu lēmumu pieņemšanā (budžeta pieņemšanas process, uzturēšanās atļauju ierobežošana) novērojām dialoga trūkumu ar uzņēmēju organizācijām, kas būtībā ir necieņas izrādīšana sabiedrības daļai, kas gādā par nozīmīgiem ienākumiem valsts budžetā.

Paldies par uzmanību!